

Deák Ádám (*SZTE Móra Ferenc Szakkollégium*)

### **Gróf Pálffy József és a szabad királyi városok ügye az 1843/44. évi országgyűlésen**

Előadásomban az 1843/44. évi országgyűlésen is felmerült szabad királyi városok ügyét vizsgálom gróf Pálffy József hozzászólásain keresztül. A városok országgyűlési helyzetének rendezése égető problémává vált már ekkora, ugyanis a jogait a megelőző évtizedekben alaposan megnyirbálták. A városi követeknek az volt a legfőbb gondjuk, hogy egyetlen kollektív szavazattal rendelkeztek, míg korábban városonként szavazhattak. Pontosán nem tudjuk, mikor következett be ez a csökkenés, de a kutatók abban egyet értenek, hogy az 1825/27. évi országgyűlésre ez a folyamat már befejeződött. A megyei nemesség azért volt ellenséges a városokkal szemben, mert azok a király hatalma alatt álltak, így jelentős befolyást tudtak elérni a törvényhozásban. Továbbá hivatkoztak arra is, hogy csak egy nagyon szűk réteg az, aki a város irányításába beleszólhat, a polgárság nagy része ki volt zárva a politikából, s ezt mielőbb rendezni akarták. Kitérek arra is, hogy milyen volt a szabad királyi városok helyzete az 1843/44. évi országgyűlés előtt.

Majd a városi kérdést ismertetem részletesen, nagyon sok jelentős javaslat született az átalakításra. Legelőször a be- és kikebelezés kérdését vitatták meg. Ennek nagyon volt a jelentősége, hiszen a városok olyan területeket is megszerezhettek, melyek a határain belül voltak, de nem ők felügyelték. A következő fontos kérdés a városok szabályrendelet-alkotási joga volt, mely éles vitákat generált. A főrendi tagok abban egyetértettek, hogy hozhatnak szabályrendeleteket a városok, abban viszont már nem, hogy felsőbb jóváhagyás előtt vagy után lehet végrehajtani azokat. A legnagyobb vitákat a városi szavazati jog és a polgári kvalifikációk kérdése váltotta ki, vagyis az, hogy milyen követelményeknek kellett megfelelni ahhoz, hogy polgárjogot kapjon valaki. A városi képviselők továbbra is a városonkénti szavazatot pártolták, a Karok és Rendek és a főrendi tagok közül néhányan viszont nem támogatták, ők a belsőrendet rendezéséhez kötötték a szavazati jog szaporítását. Pálffy József a polgári kvalifikációk kérdését sérelmezte a legjobban, ugyanis a konzervatív főrendi tagok olyan magas cenzushoz kötötték a polgárjog megszerzését, hogy sokan nem lettek volna képesek teljesíteni a feltételeket. Ezek mellett bemutatom még a követválasztás problémáját, az adózás kérdését, valamint a büntetőjog és igazságszolgáltatás reformjára irányuló törekvéseket. Legvégül kitérek Pálffy József sérelmeire és kiábrándulására a városi kérdéssel kapcsolatban. Amikor már látta, hogy nincs esély a rendezésre, többször is keményen bírálta a konzervatívokat.